

ทะเบียนประเพณีและวัฒนธรรม ตำบลจระเข้มาก

ลำดับ	ชื่อ	คำอธิบาย	รูปภาพ
1	ประเพณีลอยกระทง	“ลอยกระทงบาราย” หนึ่งในกิจกรรมประจำปีที่พลาดไม่ได้ของชุมชนบ้านโคกเมือง มีการออกบู๊ทโดยชาวบ้าน มีการออกร้านขายของทั่วบริเวณปราสาทหินเมืองต่ำ ทั้งการประดับประดาไฟแสงสีสวยงาม การแสดงแสง สี เสียง พิธีกรรม การบูชาและพิธีสมานน้ำ ทักขิณาวัตรเพื่อขอขมาน้ำปราสาทเมืองต่ำ น้อมนำบูชา การแสดงศิลปวัฒนธรรมและการละเล่นพื้นบ้าน สาธิตการทำกระทง การประกวดกระทง ชมการแสดง สาธิต และจำหน่ายสินค้าและบริการทางวัฒนธรรม ทำบุญตักบาตร ณ บริเวณถนนด้านหน้าปราสาทเมืองต่ำ การแสดงดนตรีพื้นบ้าน ชม ชิม ซอปป แซะ แซร์ ตลาดอารยธรรมขอมโบราณ การแสดงกันตริม และกิจกรรมอื่นๆ เพื่อสื่อและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ร่วมสืบสานประเพณี การแต่งกายผ้าไทย ในเทศกาลลอยกระทง ณ บริเวณปราสาทหินเมืองต่ำ กิจกรรมอันดีงามเพื่อส่งเสริมฟื้นฟู สืบสาน อนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมอันงดงามของชาวไทยให้คงอยู่สืบไป	
2	บุญคุณข้าว หรือ บุญคุณลาน	“บุญคุณข้าว หรือ บุญคุณลาน” (เดือนยี่) เป็นบุญที่ทำขึ้นเพื่อแสดงความเคารพ ในปัจจัยยังชีพของคน คือ ข้าวที่สร้างความภาคภูมิใจให้กับลูกหลานในการที่ได้ข้าวมาฉันยากลำบากและถือว่าปีใดบุญคุณมีข้าวเยอะแสดงว่าปีนั้นมีความอุดมสมบูรณ์ดีและเป็นการทำให้เกิดสิริมงคลแก่ชาวบ้านและขอคุณสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ประทานข้าวมาอย่างอุดมสมบูรณ์ เมื่อชาวบ้านทราบอันสืบจากการทำบุญนี้จึงนิยมทำบุญคุณลานต่อ ๆ กันมา บ่งบอกผู้วัฒนธรรมประเพณีเกี่ยวกับฮีตสิบสองของชุมชนบ้านโคกเมืองที่นำค้นหา	
3	บุญข้าวสาก หรือ บุญข้าวประดับดิน	“บุญข้าวสาก หรือ บุญข้าวประดับดิน” (บุญเดือนสิบ) เป็นบุญที่ทำเพื่ออุทิศให้แก่ผู้ตายหรือเปรต โดยเมื่อเวลาห่างจากบุญข้าวประดับดินเพียง 15 วันเป็นเวลาที่ต้องกลับไปอยู่ที่ของตน ซึ่งทั้งสองบุญนี้จะมีลักษณะคล้ายๆ กันคือการห่อข้าวส่งให้เปรต รวมทั้งบรรพบุรุษญาติพี่น้องของผู้ทำบุญด้วยและเปรตไม่มีญาติด้วย และทุกคนให้ความสำคัญ กับบุญนี้มาก เพราะเชื่อว่าผีบรรพบุรุษจะมีความหิว กำลังรอส่วนบุญจากงานนี้เมื่อถึงงานบุญจึงทำกันอย่างครีธา ชาวอีสานจึงถือเป็นประเพณีสืบมา บ่งบอกผู้วัฒนธรรมประเพณีเกี่ยวกับฮีตสิบสองของชุมชนบ้านโคกเมืองที่นำค้นหา	
4	“บุญเข้าพรรษา”	“บุญเข้าพรรษา” (บุญเดือนแปด) เป็นช่วงที่พระต้องจำพรรษา เพื่อศึกษาธรรมไม่ต้องเดินทางไปค้างคืนที่ไหน และเชื่อว่าการทำงานบุญช่วงนี้จะได้กุศลมากเหมือนบุญออกพรรษา เพราะเป็นช่วงที่พระมีเจตนาสร้างบุญ สะสมบารมีจิตแน่วแน่ในศาสนา ซึ่งการทำงานบุญกับพระที่มีเจตนาดีจึงถือว่าได้อานิสงส์มาก ชาวอีสานจึงให้ความสำคัญชาวบ้านจะมีการเตรียมเทียนเพื่อไปถวายวัด รวมทั้งเครื่องปัจจัยไทยต่าง ๆ โดยเฉพาะเครื่องสำหรับให้แสงสว่าง แม้ปัจจุบันจะเจริญแล้วแต่ยังรักษาฮีตเดิมโดยการนำเทียน ทรายเทียนน้ำมัน ธูปเทียนไปถวายเช่นเดิม บ่งบอกผู้วัฒนธรรมประเพณีเกี่ยวกับฮีตสิบสองของชุมชนบ้านโคกเมืองที่นำค้นหา	
5	หมอนขิด หมอนแห่งครีธา	การทอผ้าซึ่งเป็นงานหัตถกรรมที่สำคัญของชาวอีสานที่มีความผูกพันกับคติความเชื่อของชาวอีสานมาช้านาน เป็นหัตถกรรมสำคัญผูกพันกับคติความเชื่อของชาวอีสานส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น ผ้าขิด เป็นผ้าที่ทอด้วยมือ ซึ่งต้องมีความละเอียดมาก กว่าที่จะได้ลายทั้งงดงามของผ้าแต่ละผืน โดยส่วนใหญ่ มักจะมีสีแดงและสีชมพูเป็นพื้น และทอลายด้วยสีต่าง ๆ ตามความถนัดของผู้ทอ ซึ่งเป็นผ้าฝ้ายที่มีลวดลายสวยงาม คนอีสานจะนำผ้าขิดไปใช้ในงานบุญประเพณีต่าง ๆ เช่น งานบุญบั้งไฟ งานบุญเข้าพรรษา งานแต่งงาน งานบวชขนาด ใช้ในงานมงคล หรือใช้เป็นผ้าผูกเอาต้อนรับแขกผู้มีเกียรติ และเป็นของฝากนักท่องเที่ยวที่ นิยมซื้อกลับไปฝากคนที่บ้าน หรือใช้เป็นของขวัญของฝากสำหรับแขกผู้มาเยือน บ่งบอกผู้วัฒนธรรมประเพณีของชุมชนบ้านโคกเมืองที่นำค้นหา	
6	แต่งขัน 5 กราบไหว้บูชา ขอขมาสิ่งศักดิ์สิทธิ์	ขัน ๕ เป็นหนึ่งในเครื่องสักการะบูชาแบบอีสานโบราณ คือ การนำเทียนและดอกไม้ จำนวน ๕ คู่ มาวางบนภาชนะ เช่น ขัน จาน หรือพาน ที่พบเห็นบ่อยใช้จะเพื่อกราบไหว้บูชา สื่อถึงความเคารพ ความนอบน้อม ดอกไม้ที่ใช้ทำขัน ๕ นิยมใช้ดอกไม้สีขาวอันแสดงถึงความบริสุทธิ์ ขอขมาต่อ เทวดา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ บิดามารดา ครูบาอาจารย์ ถ้านำไปบูชาพระนิยมใช้ดอกพุท ถ้านำขัน ๕ ไปใช้ในการสูขอนิยมใช้ดอกกรักสีขาว ในสมัยก่อนคนที่จะไปไร่เรียนวิชา หรือจะไปขอฝากตัวเป็นศิษย์กับผู้ใดต้องมีขัน ๕ ไปด้วยถ้าท่านรับขัน ๕ ไว้แสดงว่าท่านยินดีรับเป็นศิษย์ ในวันสำคัญจะมีการยกขัน ๕ ไปวางไว้บนหิ้งบูชาหรือหิ้งที่มีของรักษา เพื่อให้ผีบรรพบุรุษ หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้ปกป้องรักษาคุ้มครองดูแลลูกหลานคนในครอบครัว บ่งบอกผู้วัฒนธรรมประเพณีของชุมชนบ้านโคกเมืองที่นำ	

7	<p>“อีตลีสบอง”</p>	<p>“อีตลีสบอง” คือ ประเพณีคัมภีร์ศาสนาปฏิบัติสลับต่อกันมาในโอกาสต่างๆ ทั้งสลับสวดมนต์และบิณฑบาต เป็นกิจกรรมผสมผสานพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผีและพิธีกรรมทางเกษตร เข้ากับพิธีกรรมทางพุทธศาสนา ซึ่งทุกๆ ประเพณีเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน เช่น เพื่อเป็นสิริมงคลกับครอบครัว ลูกหลาน รักใคร่สามัคคีปรองดองกัน ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน ไม่มีเหตุทะเลาะวิวาทใดๆ เกิดขึ้นในชุมชน ให้จัดเป็นป่าออกไป เป็นต้น</p> <p>โดยที่อีตลีสบองจะอ้างอิงตามปฏิทินจันทรคติไทย ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เดือนอ้าย จะมีการทำ “บุญข้ากรม” โดยนิมนต์พระสงฆ์มาเข้าบิณฑบาตรหรือเข้ากรม เพื่อฝึกสำนึกความผิดหรือความบกพร่องของตน และ มุ่งประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระธรรมวินัยต่อไป ในด้านฆราวาสทำพิธีเลี้ยงผีแล่นผีต่างๆ (ผีบรรพบุรุษ) โดยชาวบ้านตักบาตรร่วมกัน ที่ ศาลาประชาคม กลางหมู่บ้านทั้ง 4 หมู่ 2. เดือนยี่ จะมีการทำ “บุญคุณข้าว” หรือ “บุญคุณลาน” โดยนิมนต์พระสงฆ์สามเณรต้นเย็นและต้นกวดอาหารเข้าเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ข้าวเปลือกเมื่อพระฉัน อาหารเช้าเสร็จก็ทำพิธีสูขวัญข้าวต่อไป รวมถึงพิธีบวงสรวงองค์พระศิวะ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ใน “ปราสาทเมืองต่ำ” และ งานเคอะมิวลิคัล แสง สี เสียง อันยิ่งใหญ่ตระการตา ตามรอยอารยธรรมขอมโบราณ 3. เดือนสาม จะมีการทำ “บุญข้าชี” และ “บุญฆาตบูชา” เริ่มพิธีทำบุญข้าชีในตอนเช้าโดยใช้ข้าวเหนียวปั้นหุ้มน้ำอ้อยนำไปย่างไฟหรือจี้ไฟเกรียวแล้วบูชา ด้วยนำไปย่างไฟจนสุกแล้วใส่ภาชนะเพื่อนำไปถวายพระสงฆ์พร้อมกับอาหารอื่น ๆ ข้าชีที่เหลือจากพระฉันแล้ว ชาวบ้านจะแบ่งกันรับประทานถือว่าผู้รับประทาน จะเป็นมงคลแก่ตัวเอง 4. เดือนสี่ จะมีการทำ “บุญแวงส” “บุญพระเวส” หรือ “บุญมหาชาติ” มีการฟังเทศน์มหาชาติ ถือกัณฑ์ว่าต้องฟังให้จบทุกกัณฑ์ในวันเดียวจึงจะได้คุณ งานบุญนี้มีผู้นำขอมมาถวายพระเรียกว่า “กัณฑ์หลอน” 5. เดือนห้า จะมีการทำ “บุญสมภวันต์” โดยมีการแห่พระ แห่คาปูล ครอบหมู่บ้านเพื่อให้ชาวบ้านทำการสรงน้ำพระพุทธรูปและพระสงฆ์ ซึ่งชาวบ้านจะไปเก็บดอกไม้มาบูชาพระ 6. เดือนหก จะมีการทำ “บุญบั้งไฟ” สำหรับบุญบั้งไฟก็เป็นพิธีเพื่อ ขอมจากเทวดา (แฉน) และ “บุญวิสาขบูชา” จะมีการฟังเทศน์ เวียนเทียน 7. เดือนเจ็ด จะมีการทำ “บุญเบิกบ้าน” เพื่อบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในชุมชน และมีกิจกรรมค่านา 8. เดือนแปด จะมีการทำ “บุญเข้าพรรษา” มีการทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ ถวายภัตตาหาร แต่พระสงฆ์ ทำคันเทียนหรือบั้งไฟมีฆมาหล่อเป็นเทียนพรรษา เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา 9. เดือนเก้า จะมีการทำ “บุญข้าวประดับดิน” โดยจัดอาหารคาวหวาน นกกาฬ บุหรี่ สุราแล้วนำไปวางไว้ใต้ต้นไม้หรือที่ใดที่หนึ่งพร้อมทั้งเชิญวิญญาณบรรพบุรุษและญาติที่ล่วงลับไปแล้วให้มารับอาหารไป 10. เดือนสิบ จะมีการทำ “บุญข้าวสาก” เป็นการสุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ตาย เช่นเดียวกับทำบุญข้าวประดับดิน 11. เดือนสิบเอ็ด จะมีการทำ “บุญออกพรรษา” ชาวบ้านจะร่วมทำบุญตักบาตร รับศีล ฟังเทศน์ ถวายผ้าจ่านำพรรษา และ มีประเพณีลอยกระทง 12. เดือนสิบสอง จะมีการทำ “บุญอุย” และ กิจกรรมเกี่ยวกับข้าว 	
8	<p>ประเพณีท่องเที่ยวปราสาทเมืองต่ำ</p>	<p>“ประเพณีท่องเที่ยวปราสาทเมืองต่ำ ตามรอยอารยธรรมขอม” จะจัดเป็นประจำทุกปีเป็นกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งวันที่จัดงานก็จะประกาศให้ทราบล่วงหน้า เพื่อสืบสานวิถีชีวิตพื้นบ้าน และอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม แหล่งโบราณสถานอันล้ำค่าของชุมชน ชมการแสดงแสง สี เสียง อันยิ่งใหญ่ตระการตา บอกเล่าเรื่องราวตำนานพื้นบ้านพร้อมทั้งรับประทานอาหารเย็น “โฮบบายละเจียง” ในรูปแบบโตกอาหารพื้นบ้าน และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม “ตลาดโบราณ” หลังจากนั้นก็จะให้นักท่องเที่ยวได้ชมตลาดชุมชน ให้ซื้อของไปนั่งรับประทานบริเวณด้านหน้าเวลา เพื่อรับชมการแสดง แสง สี เสียง มีการประกวดนางอัสปรางูมาใหม่ ส่วนวันที่สองมีการแสดงแสง สี เสียง เรื่อง “ท้าวปาดจ๊กบังนางอรพิม ซึ่งเป็นการบอกเล่าเรื่องราวตำนานพื้นบ้าน ซึ่งเป็นการแสดงแบบละครเวที ซึ่งมีฉากหลังเป็นปราสาทเมืองต่ำ ซึ่งมีความงดงามเป็นอย่างมาก การจัดงานนี้เป็นความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง “งานประเพณีท่องเที่ยวปราสาทเมืองต่ำตามรอยอารยธรรมขอม” เป็นประเพณีที่ทางหน่วยงานทางจังหวัดบุรีรัมย์ให้ความสำคัญในการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักปราสาทเมืองต่ำ และทำให้คนในชุมชนรู้สึกถึงความภาคภูมิใจในบ้านของตนเอง</p>	
9	<p>ตักบาตร ณ ชุมชนบ้านโคกเมือง</p>	<p>“นุ่งซิ่น นั้งสาด ใส่บาตรข้าวเหนียว”</p> <p>การตักบาตร ณ ชุมชนบ้านโคกเมืองช่วงเช้าตรู่ โดยจะอยู่ในช่วงเวลาประมาณ 06.00 – 07.00 น. ของทุกวัน จะมีพระออกบิณฑบาต จำนวน 2 วัด เดินทางไปในเส้นทางภายในชุมชน จำนวน 2 เส้นทาง ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วัดเขาปลายบัด แบ่งออกเป็น 2 เส้นทาง (อดีตมี 3 เส้นทาง) มีเส้นทางออกบิณฑบาต ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> เส้นทางที่ 1 ซอยปิ่นน้ำ หมู่ที่ 9 ของชุมชนบ้านโคกเมือง เส้นทางที่ 2 ซอยตลาดเช้า 2. วัดปราสาทบูรพาราม เดินทางออกบิณฑบาตทุกวัน ตั้งแต่ปราสาทเมืองต่ำ หมู่ที่ 6 หมู่ 18 หมู่ 15 ของชุมชนบ้านโคกเมือง <p>เตรียมความพร้อมก่อนตักบาตร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เตรียมข้าวและกับข้าว สามารถจัดเตรียมเอง หรือซื้อได้ที่ตลาดเช้าบ้านโคกเมือง โดยการตักบาตรที่ชุมชนบ้านโคกเมือง จะตักบาตรด้วยข้าวเหนียว และกับข้าว 2. เตรียมกระติบสำหรับใส่ข้าวเหนียวและกับข้าวที่นำมาใส่บาตร โดยกระติบข้าวของชุมชนบ้านโคกเมืองนั้น เป็นงานหัตถกรรมอันทรงคุณค่ามากด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น 3. การแต่งกาย เป็นเอกลักษณ์ของคนในชุมชนที่ยังคงรักษาความดั้งเดิมของตัวเองไว้ โดยผู้หญิงจะนุ่งซิ่น ชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลละระเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นชุมชนเก่าแก่ มีความโดดเด่นเชิงวัฒนธรรมที่ยังคงความดั้งเดิม ข้อปฏิบัติสำหรับการใส่บาตร จะต้องแต่งกายให้เกียรติสถานที่ และเหมาะสมกับกาลเทศะ <p>ตักบาตร ณ ชุมชนบ้านโคกเมือง</p> <p>“นุ่งซิ่น นั้งสาด ใส่บาตรข้าวเหนียว”</p> <p>การตักบาตร ณ ชุมชนบ้านโคกเมืองช่วงเช้าตรู่ โดยจะอยู่ในช่วงเวลาประมาณ 06.00 – 07.00 น. ของทุกวัน จะ</p>	

13	บุญข้าวจี	<p>“บุญข้าวจี” (บุญเดือนสาม) ข้าวจีเป็นข้าวเหนียวปั้นเท่าไข่เปิดทาเกลือแล้วเสียบไม้ย่างไฟด้วยถ่านที่สุกเหลืองพอดีทาไข่แล้วย่างอีกครั้งบางแห่งนิยมใส่น้ำอ้อยคั้นคั่วโรยด้วย เติมน้ำส้มค้อยเจ้าหัวค้อยปั้นข้าวจี ข้าวจีมีน้ำอ้อยจวนน้อยเช็ดน้ำตาล ซึ่งการทำบุญข้าวจีในเดือนสามเป็นช่วงที่ชาวนาหมดภาระในการทำงานแล้วข้าวขึ้นยุ้งฉางใหม่จึงอยากร่วมทำบุญถวายพระ โดยมีเรื่องเล่าว่า มีนางปทุมทาสี ทำขนมปังจีถวายองค์สัมมาสัมพุทธเจ้าและพระอานนท์และคิดว่าพระองค์ไม่เสวยเอาให้สัตว์ต่างๆกินเมื่อพระองค์ทราบจึงได้เสวยทำให้นางปล้ม ปรีดิยีน และได้ฟังเทศนาที่พระพุทธเจ้าสอนกับบรรลุโศดาปัตติผลด้วยอานันตเสถียรถวายขนมปังจี ทำให้ชาวอีสานเชื่อแล้วทำข้าวจีถวายพระสงฆ์ โดยสถานที่ทำพิธีแต่แห่งอาจไม่เหมือนกันซึ่งพอถึงเวลาชาวบ้านก็จะจัดทำข้างจีตั้งแต่เช้ามีดจากบ้านแล้วนำไปรวมกันเพื่อถวายพระสงฆ์ แต่บางแห่งก็รวมกัน นำข้าวและฟืนไปรวมกัน ทำข้าวจีอยู่ที่วัดเพราะถือว่าร่วมกันทำบุญและสามัคคีมากขึ้น และนิยมนิมนต์พระ 7 - 9 รูป หรือตามความเหมาะสม ซึ่งการ นัดทำบุญข้าวจีเป็นวันใดก็ได้ในเดือนสาม ในหมู่บ้านจะมีการจัดเตรียมข้าวจีแต่อย่างรุ่งวันนั้นเพื่อให้ลูกทันใส่บาตร ปกติจะใส่ 7 - 9 ก่อนต่อครอบครัวนอก จากนี้ก็อาจนำข้าวเกรียบย่างไฟพองไปถวายพร้อมอาหารคาวหวานซึ่งถึงเวลาถวายจะมีการกล่าวคำถวายข้าวจี เพื่อนำไปถวายพระสงฆ์พร้อมกับอาหารอื่น ๆ ข้าวจีที่เหลือจากพระฉันแล้ว ชาวบ้านจะแบ่งกัน</p>	
14	บุญกฐิน ชุมชนบ้านโคกเมือง	<p>“บุญกฐิน” (บุญเดือนสิบสอง) กฐิน คือไม้สะดึง ที่ใช้สำหรับซึ่งผ้าเวลาจะเย็บผ้าจีวรพระในการเย็บให้สะดวกขึ้น จึงเป็นที่มาของผ้ากฐิน คือ ผ้าจีวร สบหรือผ้าถุงหม่มที่ จะนำไปถวายพระนั่นเองบุญกฐินจึงคือบุญที่ต้องนำเข้าไปถวายพระเป็นสำคัญ บุญกฐินเป็นบุญที่สุดท้ายของอิตเดือนสิบสองของชาวอีสานชาวอีสานจึง รู้ดีว่าช่วงนี้เป็นช่วงที่ต้องนำจีวรไปถวายในช่วงนี้ซึ่งมีกาลเวลา ที่เรียกว่าเทศกาลกฐิน ที่กลายเป็นประเพณีขึ้น ซึ่งมีความสำคัญต่อชาวอีสานมากที่สุดถือว่าเป็นให้อานิสงส์แก่ผู้ทำบุญอย่างมากเพราะจะได้ถวายจีวรให้แก่ภิกษุที่ครบไตรมาสเท่านั้นและเป็นบุญที่อยู่ในช่วงข้าวใหม่ปลามัน ซึ่งในสมัยพุทธกาลมีพระภิกษุชาวเมือง ปาฐาจำนวน 30 รูป เดินทางไปเฝ้าพระพุทธเจ้าซึ่งประทับอยู่พระเชตุวันมหาวิหารเนื่องจากการเดินทางไกลวัน เข้าพรรษาและหนทางระยะไกลและไม่สามารถไปถึงพระเชตุวันมหาวิหารได้จนถึงกำหนดเข้าพรรษาจึงหยุดจำพรรษาที่เมืองสาเกต พอออกพรรษาจึงรับเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าแต่ระยะทางไกลพร้อมกับช่วงฤดูฝนจีวรจึงเปียก จนถึงพระเชตุวันมหาวิหารก็พากันเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าทันที ทอพระองค์ เห็นพระทั้งหลายเปียกจึงมีพุทธบัญญัติให้ภิกษุแสวงหาผ้าและรับผ้ากฐินได้ มีกำหนด 1 เดือน นับแต่แรม 1 ค่ำเดือน 11 ถึงวันเพ็ญเดือน 12 จึงมีประเพณีทอดกฐินต่อๆ กันมาในการทอดกฐินนั้น มีกฐิน 3 ประเภท</p> <p>ก. จุลกฐิน (กฐินเล่น) คือ กฐินที่มีการเตรียมและการทอดกฐินเสร็จภายใน 24 ชั่วโมง</p> <p>ข. มหากฐิน</p> <p>ค. กฐินตกค้าง คำว่า "กฐินตกค้าง" คือวัดซึ่งพระสงฆ์จำพรรษาและปวารณาแล้ว ไม่มีใครจองกฐิน พิธีทำบุญทอดกฐิน เจ้าภาพจะมีการจองวัดและกำหนดวันทอดล่วงหน้า เตรียมผ้าไตร จีวร พร้อมอัฐบริขาร ตลอดจนบริวารอื่น ๆ และเครื่องไทยทาน ก่อนนำกฐินไปทอดมักมีการคบงัน วันรุ่งขึ้นก็เคลื่อนขบวนไปสู่วัดที่ทอดเมื่อนำองค์กฐินไปถึงวัดจะมีการแห่เวียนประทักษิณรอบวัดหรือรอบพระอุโบสถสามรอบ จึงนำผ้ากฐินและเครื่องประกอบอื่น ๆ ไปถวายพระสงฆ์ที่โบสถ์หรือศาลาการเปรียญ เมื่อทำพิธีถวายผ้ากฐินและบริวารแต่พระสงฆ์ พระสงฆ์ทำพิธีรับแล้วเป็นเสร็จพิธีสามัคคี</p>	